

Nätverkstan kultur i Väst AB

Box 311 20, SE-400 32 Göteborg
Tel: +46-31-743 99 00 Fax: +46-31-743 99 06
natverkstan@natverkstan.net www.natverkstan.net

Avrapportering Internationella medel

Projekt: Deltagande i World Social Forum, Porto Alegre januari 2003

Bakgrund

År 2003 startade vi Globalverkstan, en internationell projektledarutbildning inom NGO och sociala rörelser. I augusti rekryterades studenter och i december 2003 startade en första klass med internationella studenter.

Samtidigt som utvecklingen i Lagerhuset med medlemsbaserade verkstäder, utbildning inom kulturliv och sociala rörelser har en annan process påbörjats. År 2001 hölls det första World Social Forum i Porto Alegre i Brasilien. På dagordningen stod diskussioner och utbyte av erfarenheter där ett av syftena var att skapa konkreta alternativ till nyliberalismen. Mötet arrangerades parallellt med World Economic Forum i Davos, ett möte som blivit något av en plattform för industrinationers och multinationella företags strategidiskussioner. Det första forumet skapade behov av regionala och lokala forum, t ex har European Social Forum startat, det finns också t ex Skåne Social Forum och Göteborg Social Forum.

Projekt

Vi sökte internationella medel för att kunna delta i World Social Forum i Porto Alegre den 24-29 januari 2003. Vi ville delta på konferensen för att knyta nya kontakter med deltagande organisationer, marknadsföra Globalverkstan och också se på vilket sätt Medieverkstäderna och Nätverkstan bör relatera till denna process.

Genomförande

Två personer reste till Porto Alegre: Karin Dalborg Krouthén och David Karlsson (Davids resa finansierades utanför dessa medel). Konferensprogrammet innehöll 1700 seminarier och debatter. Utöver detta fanns en marknadsplats där organisationer ställde ut material, foldrar, och litteratur. Ungefär 5000 organisationer var representerade. I denna mängd av organisationer, seminarier, debatter, diskussioner ägnade vi mycket av tiden till att lyssna på intressanta talare, prata med de organisationer vi fann intressanta och marknadsföra utbildningen Globalverkstan.

Vi har utöver detta forum även deltagit i European Social Forum i Paris, Florens och London samt World Social Forum i Bombay 2004. Sammanhanget är viktigt ur flera aspekter. Flera av de organisationer som Globalverkstan samverkar eller önskar samverka med finns med i dessa sammanhang. Vi träffar både framtida samarbetsparter, eventuella praktikplatser till studenterna och föreläsare. Detta är en rörelse som många studenter och anställda i Lagerhuset är intresserade av och delaktiga i. På utbildningarna, Globalverkstan och Kulturverkstan, och inte minst bland anställda på Medieverkstäderna och Nätverkstan är diskussionen om hur globaliseringen påverkar oss och samhället central. Våra verksamheter och projekt, alltifrån Medieverkstäderna till konstprojektet Cargo är del av en global värld som vi bör förhålla oss till.

För verksamheterna i Lagerhuset har Globalverkstan och våra besök på de sociala forumen, där Porto Alegre var en viktig milstolpe, inneburit en internationalisering av vårt arbete. Det är en nödvändig internationalisering då arbetsmarknaden för konstnärer, kulturarbetare och verksamma inom sociala rörelser idag är global.

Se även bifogad artikel som David Karlsson skrev för Alba efter hemkomsten från mötet i Porto Alegre.

Göteborg den 27 juni 2005

Karin Dalborg Krouthén

Rubrik:

Världen klarnar. Om World Social Forum i Porto Alegre.

Det är svårt att beskriva vad vi är med om. Det är oöverskådligt, myllrande, energiskt och rörigt. Brasilien brukar beskrivas som ett land präglad av hybridisering, kreolisering och kulturblandning. Nu har detta för ett ögonblick mångfaldigats på ett sätt som nog saknar motstycke.

World Social Forum i sydbrasilianska hamnstaden Porto Alegre liknar alltså ingenting annat. Hundratusen aktivister och politiskt engagerad människor från hela världen har samlats till möte. Svårfattbara femtusent olika organisationer är representerade. Konferensprogrammet innehåller 1 700 olika seminarier och debatter.

Varje försök att beskriva vad det är som egentligen pågår är dömt att förminska denna blandning. En del beskriver det som framväxten av ett "globalt civilt samhälle". Andra som att kampen mot den rådande nyliberala världsordningen gått in i en ny och hoppingsivande fas. Forumet ha beskrivits som en smitthärd där alternativa tänkesätt och sociala praktiker från hela jorden utsätts för vandra. Författaren Eduardo Galeano menade att vi i ett globalt sammanhang äntligen blir varse "civilsamhällets hemliga muskler".

För en förstummad göteborgare känns det som om Bokmässan, Filmfestivalen och Fritt Forum plötsligt fått fnatt och bestämt sig för att tillsammans förändra världen. Lägg till latinamerikanskt temperament och gör det hundra gånger större. Tillsätt slutligen några av världens skarpaste intellektuella samt en rejäl dos plötslig framtidstro. Rör om och se vad som händer.

Ja, vad det än är så är Porto Alegre dessa januaridagar en kokande gryta av socialt och politiskt engagemang. Det är tredje året i rad som detta World Social Forum genomförs i Porto Alegre. Idén föddes ur ett behov – efter demonstrationerna mot WTO i Seattle i november 1999 och efterföljande manifestationer i Nice, Prag, Göteborg och Genua – för den framväxande globala rättviserörelsen att inte enbart protestera, utan att formulera sig positivt. Vad vill då denna rörelse?

Ja, det är inte heller det alldeles enkelt att besvara. För det första eftersom det knappast finns "en" rörelse. Naomi Kleins beskrivning av detta som en "rörelse av rörelser" har fått stort genomslag här i Porto Alegre. Men det talas också om ett "nätverk av nätverk" eller, med Toni Negris och Michael Hardts svåröversatta ord, om en "*multitude*", om en myllrande mångfald av begär att förändra.

Men frågan om vad man vill i Porto Alegre är svår att besvara också eftersom man vill så mycket och så olika saker. Det är många dagordningar, prioriteringar, kamper och drömmar som sammanstrålar. Hittills har organisatörerna löst detta genom att vägra formulera några slutdeklarationer. Ingen tillåts uttala sig i World Social Forums namn. Syftet med forumet är, säger man, att erbjuda just ett öppet forum, en plats, en arena. Inte att skapa någon enhetlig rörelse och definitivt inte något politiskt parti.

Man försöker lära av det förra seklets politiska misstag och värjer sig mot varje ansats till att etablera hierarkier eller ta ledningen och makten över denna folkliga mobilisering. Men vad kommer då att hända? Efter tre framgångsrika år kan World Social Forum knappast växa mer. Redan efter det första forumet beslöts att regionalisera processen – vilket i detta sammanhang innebär att genomföra liknande sammankomster i olika världsdelar. I höstas såg vi ett European Social Forum födas i ett novembergrått Florens. Andra sammankomster har det senaste året

genomförts bland annat i Hyderabad i Indien, Etiopien, Ramallah och Buenos Aires. Ja, i oktober gick till och med ett Skåne Social Forum av stapeln.

Ska processen fortgå måste, hävdar många av delegaterna här i Porto Alegre, man ta ett steg vidare. Frågan är alltså vilket. Vad är den minsta gemensamma nämnaren bland alla de deltagande rörelserna? Det går, tror jag, att urskilja åtminstone tre olika möjligheter.

För det första en samling kring kravet på en förändring av det internationella finansiella systemet. Detta alternativ sammanfattar mycket av de starka antikapitalistiska strömningarna i rörelserna och drivs målmedvetet av Attac. De senaste båda decennierna har präglats av en nyliberal offensiv vars baksidor nu blir allt mer uppenbara för allt fler. Kravet på en ny ekonomisk världsordning kan formuleras som att Världsbanken, WTO och IMF bör avskaffas, vilket till exempel den inflytelserike filippinske ekonomen Walden Bello argumenterar för. Som bot på de skriande orättvisor som dessa institutioner frambringat pläderar Bello för ”avglobalisering”.

Men kravet kan också, vilket till exempel Attacs Susan George gör, formuleras som att dessa institutioner bör reformeras. Deras misslyckanden är nu så uppenbara, legitimitetskrisen så djup, att detta faktiskt kunde vara möjligt. Det skulle innebära en slags återgång till det s k Bretton Woods-systemet, så som det ursprungligen var tänkt, men aldrig fullt ut kom att genomföras. Det vill säga till någon form av regelverket som styr den internationella finanssektorn; i bästa fall i omfördelande riktning. Tiden är mogen, menar dessa ”reformister”, för en global keynesianism.

En andra möjlighet är att denna mångfasetterade rörelse finner en minsta gemensamma nämnare i oppositionen mot det hotande kriget mot Irak. Att krigshotet skulle kunna förena krafterna var uppenbart redan i Florens, där närmare en miljon människor demonstrerade mot krigshotet, men tydligt även här i Porto Alegre. Vem kan – oavsett om de amerikanska bombplanen lyfter mot Irak med FN:s godkännande eller ej – ställa sig bakom ett sådant naket uttryck för USA:s vilja att dominera världen med våld? Många talar om USA under Bush d y som maktfullkomligt ”imperium” vars mäktigaste fiende i världen är den egna arrogansen. Noam Chomsky citerade inför en mångtusenhövdad åhörarskara en inflytelserik amerikansk säkerhetsanalytiker som nyligen konstaterade att ” the US is becoming a menace to itself”, medan Johan Galtung under ett seminarium förutspådde att det amerikanska imperiet skulle falla samman inom tjugo år.

En tredje punkt kring vilken alla rörelser i Porto Alegre skulle kunna samlas är frågan om demokrati. Är det inte så, undrar många, att den minsta gemensamma nämnaren skulle kunna vara strävan efter fördjupad demokrati? Frågan är akruell både vad gäller en rad globala ödesfrågor – tillgång till rent vatten och en fungerande livsmiljö, till exempel – som bör underställas en demokratisk beslutsprocess och inte avgöras av marknaden, och lokala frågor i kvarter, städer och regioner. Ett av de exempel som nämns ofta här på WSF är de experiment med deltagardemokrati som genomförts i just Porto Alegre. Man har här under det senaste decenniet, med stor framgång, låtit medborgarna delta i den kommunala budgetprocessen. De handlar alltså om ett behov av demokratisk förnyelse både på en övernationell och undernationell nivå.

Tre starka tendenser är följaktligen urskiljbara: En antikapitalistisk, en antimilitaristisk och en radikaldemokratisk. Vad blir då kontentan av allt detta? Ja, det är svårt att inte ta till stora ord. Forumets motto är ”en annan värld är möjlig”. Och det är som om man plötsligt vågar tro på det. Det är som ett kalejdoskop. Alla bitar finns där, men så ruskar man om – och ett helt nytt mönster framträder. Man ser det hela ur ett annat perspektiv. Världen klarnar.

David Karlsson

